

MESTO LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ

HLAVNÁ KONTROLÓRKA

O d b o r n é s t a n o v i s k o

hlavnej kontrolórky mesta k návrhu záverečného účtu mesta Liptovský Mikuláš za rok 2023

V zmysle ustanovenia § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov hlavný kontrolór vypracúva odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu obce pred jeho schválením v obecnom zastupiteľstve.

Odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Liptovský Mikuláš (ďalej len „mesto“) za rok 2023 (ďalej len „odborné stanovisko“) bolo vypracované na základe návrhu záverečného účtu mesta Liptovský Mikuláš za rok 2023 (ďalej len „návrh záverečného účtu“), ktorý bol v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov zverejnený na úradnej tabuli mesta a webovom sídle mesta dňa 21. 05. 2024.

I. VÝCHODISKÁ SPRACOVANIA ODBORNÉHO STANOVISKA:

1. **Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi**

Návrh záverečného účtu je spracovaný v súlade so zákonom č. 583/2004 Z .z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

Ďalšími relevantnými právnymi predpismi pre jeho spracovanie sú:

- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“),
- zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“),
- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“),
- ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy súvisiace najmä s hospodárením s finančnými prostriedkami a nakladaním s majetkom mesta.

Rozpočtové hospodárenie sa ďalej spravovalo aj v zmysle interného predpisu, ktorým sú Pravidlá rozpočtového hospodárenia mesta Liptovský Mikuláš v platnom znení (ďalej len „Pravidlá rozpočtového hospodárenia“).

2. **Dodržanie informačnej povinnosti**

Návrh záverečného účtu bol zverejnený na úradnej tabuli v zákonom stanovenej lehote, t. j. najmenej 15

dní pred jeho schválením v súlade s ustanovením § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v spojení s ustanovením § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení, dňa 21. 05. 2024.

3. Dodržanie povinnosti auditu

Mesto si splnilo povinnosť v zmysle ustanovenie § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a dalo si overiť účtovnú závierku auditorom podľa zákona o účtovníctve. Podkladom preukazujúcim túto skutočnosť je Správa nezávislého audítora zo dňa 10. 05. 2024, ktorá je súčasťou návrhu záverečného účtu.

4. Metodická správnosť predloženého návrhu záverečného účtu

Predložený návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti v zmysle ustanovenia § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a to:

- a) údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou, t. j. na:
 - o bežné príjmy a bežné výdavky,
 - o kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
 - o finančné operácie,
- b) bilanciu aktív a pasív,
- c) prehľad o stave a vývoji dlhu,
- d) údaje o hospodárení príspevkových organizácií (zároveň predstavujú samostatné správy),
- e) prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 v členení podľa jednotlivých príjemcov,
- f) údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti,
- g) hodnotenie plnenia programov rozpočtu mesta.

Údaje o plnení rozpočtu sú spracované podľa rozpočtovej klasifikácie v súlade s ustanovením § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, resp. v súlade s Opatrením Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová, organizačná a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v znení neskorších opatrení, pričom, táto rozpočtová klasifikácia je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy.

II. ZOSTAVENIE ZÁVEREČNÉHO ÚČTU:

Mesto pri zostavení návrhu záverečného účtu postupovalo podľa ustanovenia § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a po skončení rozpočtového roka údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu.

V súlade s ustanovením § 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bolo finančne usporiadané rozpočtové hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky svojho rozpočtu; ďalej usporiadalo finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov.

1. Rozpočtové hospodárenie

Mesto zostavilo rozpočet na rok 2023 (ďalej len „rozpočet“) v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V zmysle ustanovenia § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, rozpočet obce sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový, pričom:

- Obec je povinná zostaviť svoj bežný rozpočet ako vyrovnaný alebo prebytkový, resp. môže sa zostaviť ako schodkový, ak sa vo výdavkoch bežného rozpočtu rozpočtuje použitie účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, nevyčerpaných v minulých rokoch, pričom výška schodku takto zostaveného bežného rozpočtu nesmie byť vyššia ako suma týchto nevyčerpaných prostriedkov.
- Kapitálový rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový, resp. kapitálový rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak tento schodok možno kryť zostatkami finančných prostriedkov obce z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v zmysle prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 15. decembra 2022 v zmysle ustanovenia § 21h ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, obce nemali povinnosť uplatňovať vyššie uvedené ustanovenie zákona do 31. decembra 2023 vo vzťahu k zabezpečeniu vyrovnanosti bežného rozpočtu.

Rozpočet bol schválený uznesením Mestského zastupiteľstva v Liptovskom Mikuláši (ďalej len „MsZ“) zo dňa 29. 12. 2022 číslo 147/2022 ako schodkový vo výške -3 372 576 €, pričom bol schodkový na strane bežného rozpočtu vo výške -635 024 € aj na strane kapitálového rozpočtu vo výške -2 737 552 € s tým, že zapojením prebytku finančných operácií bol celkový rozpočet vyrovnaný na strane príjmov aj výdavkov a dosiahol výšku 42 259 372 €.

Zmeny rozpočtu boli počas rozpočtového roka vykonávané rozpočtovými opatreniami v zmysle ustanovenia § 12 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a Pravidiel rozpočtového hospodárenia. Schválený rozpočet bol v priebehu rozpočtového roka 2023 zmenený 165 rozpočtovými opatreniami, z ktorých 18 bolo schválených v kompetencií MsZ a 147 v kompetencií primátora mesta. Všetky vykonané rozpočtové opatrenia súvisiace so zmenou rozpočtu sú zverejnené na webovom sídle mesta, pričom upravený rozpočet dosiahol výšku 51 262 712 €.

1.1. Rozpočtové hospodárenie v roku 2023

Hospodárenie samosprávy dokumentuje nasledovná tabuľka:

v €

	Schválený rozpočet	Rozpočet po zmenách	Čerpanie rozpočtu
Bežný rozpočet			
Príjmy	32 542 702	38 460 985	37 980 355,81

Výdavky	33 177 726	38 876 015	36 354 750,08
Prebytok bežného rozpočtu	1 625 605,73		
Kapitálový rozpočet			
Príjmy	4 488 116	4 584 012	1 008 370,42
Výdavky	7 225 668	10 388 502	2 957 917,16
Schodok kapitálového rozpočtu	-1 949 546,74		
Schodok rozpočtu (b+k)	-323 941,01		
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	5 228 554	8 217 715	4 321 061,85
Výdavkové finančné operácie	1 855 978	1 998 195	1 922 922,44
Zostatok finančných operácií	2 398 139,41		
Prebytok na finančné vysporiadanie	2 074 198,40		

Z analýzy rozpočtovania a hospodárenia je zrejmé, že mesto hospodáril v roku 2023 takmer vo všetkých oblastiach úsporo, pričom však bolo potrebné vysporiadať sa s rastom miezd a cien tovarov a služieb. V rámci faktorov ovplyvňujúcich finančné prostredie mesta sú v návrhu záverečného účtu spomínané najmä vnútroštátne a celosvetové ekonomické dopady ako napríklad vysoká inflácia, vládna kríza a vládne opatrenia, zmeny zákonov či vojna na Ukrajine.

1.2. Plnenie rozpočtu príjmov

Vlastné príjmy bežného rozpočtu predstavovali daňové príjmy a nedaňové príjmy; kapitálového rozpočtu predstavovali najmä príjmy z predaja kapitálových aktív a pozemkov. Cudzíe príjmy bežného rozpočtu boli tvorené dotáciami na činnosť preneseného výkonu štátnej správy a príjmami od obcí na činnosť spoločnej úradovne; kapitálové príjmy boli tvorené dotáciami, ktoré mesto získalo najmä cez projekty Európskej únie.

Mesto plnilo rozpočet príjmov nasledovne:

v €:

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné príjmy	32 542 702	38 460 985	37 980 355,81
Kapitálové príjmy	4 488 116	4 584 012	1 008 370,42

V medziročnom porovnaní boli oproti roku 2022 bežné príjmy vyššie o 5 434 287,86 € a kapitálové príjmy nižšie o 1 001 917,89 €.

1.2.1. Plnenie rozpočtu bežných príjmov

Bežné príjmy zahŕňajú vlastné príjmy (daňové a nedaňové) a cudzie príjmy (granty a transfery), pričom predstavujú podiel 87,69 % celkových príjmov. Ich plnenie bolo v roku 2023 nasledovné:

v €

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Daňové príjmy	20 901 484	20 850 777	20 725 041,00
Nedaňové príjmy	2 106 792	2 167 956	2 058 317,36
Granty a transfery	7 522 670	12 950 134	12 612 981,91

Najväčší podiel na celkovom objeme príjmov majú **daňové príjmy**, ktoré predstavujú 54,57 % celkových príjmov, najmä výnos dane z príjmov fyzických osôb poukazovaný územnej samospráve zo štátneho rozpočtu, tzv. podielová daň. Podielové dane predstavujú pre mesto 76,13 % celkových daňových príjmov, pričom tento podiel je o 0,42 % menší ako v roku 2022. Podielové dane zo ŠR boli poukázané vo výške 15 778 605,34 €, čo je oproti zverejnenej prognóze zo strany Ministerstva financií SR a predpokladu v zmysle schváleného rozpočtu na rok 2023 viac o 167 848,34 €, pričom príjem z podielových daní medziročne vzrástol o 834 898,40 €.

V medziročnom porovnaní boli všetky dosiahnuté daňové príjmy o 1 203 868 € vyššie ako v roku 2022, pričom je možné konštatovať nárast tak pri daňových príjmoch, ako aj grantoch a transferoch a nedaňové príjmy majú porovnateľnú hodnotu ako v roku 2022.

Čo sa týka daní z majetku (daň z pozemkov, daň zo stavieb, daň z bytov), daní za tovary a služby (daň za psa, daň za nevýherné hracie prístroje, daň za predajné automaty, daň za ubytovanie), poplatky za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a dane za užívanie verejného priestranstva, je možné konštatovať porovnateľné hodnoty oproti roku 2022, resp. nárast v prípade poplatku za komunálne odpady, ktorý má všeobecne od roku 2020 stúpajúcu tendenciu.

Zároveň je možné pozitívne hodnotiť vymáhanie daňových nedoplatkov, ktoré v zmysle vývoja príjmov na exekučnom účte vzrástlo oproti roku 2022 o 12 187 €.

Nedaňové príjmy predstavujú podiel 4,75 % celkových príjmov, pričom sa jedná najmä o príjmy v súvislosti s vlastníctvom a nakladaním s majetkom mesta (nájom budov, strojov, pozemkov a príjmy z dividend). Najväčší podiel na objeme nedaňových príjmov predstavuje nájomné za byty a nebytové priestory spolu vo výške 759 652,59 €. Administratívne poplatky a iné poplatky a platby, ktoré tvoria druhý najväčší podiel nedaňových príjmov majú porovnateľnú hodnotu ako v roku 2022.

Plnenie rozpočtu nedaňových príjmov má medziročne porovnateľnú hodnotu.

Granty a transfery predstavujú 24,96% celkového podielu príjmov. Ide o príjmy získané v rámci sektoru verejnej správy, sú to príjmy účelovo určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, dotácie z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, zo samosprávneho kraja, účelové dary od fyzických a právnických osôb a iné dotácie. Najväčší objem týchto finančných prostriedkov je určený na financovanie základných škôl (ide o prostriedky zo ŠR na prenesený výkon štátnej správy v školstve).

V návrhu záverečného účtu je spracovaný podrobný prehľad o poskytnutých transferoch a grantoch – je uvedený poskytovateľ, účel a aj poskytnutá suma. Najväčší objem z poskytnutých transferov predstavujú normatívne a nenormatívne finančné prostriedky určené najmä na financovanie preneseného výkonu štátnej správy, avšak významný objem predstavujú aj transfery do oblasti sociálnej práce.

Mestu boli poskytnuté granty a transfery vo výške 12 612 981,91 € pričom je možné konštatovať medziročný nárast o 3 688 55,22 €.

1.2.2. Plnenie rozpočtu kapitálových príjmov

Rozpočet kapitálových príjmov predstavuje príjem z predaja kapitálových aktív a pozemkov a kapitálové granty a transfery.

Schválený rozpočet kapitálových príjmov vo výške 4 488 116 € sa v priebehu roka upravoval podľa získaných príjmov z predajov majetku obce a dosiahol hodnotu 1 008 370,42 €, čo predstavuje 2,33% celkových príjmov. V medziročnom porovnaní sa jedná o pokles vo výške 1 001 917,89 €.

Najväčší podiel na plnení rozpočtu kapitálových príjmov predstavujú granty a transfery, pričom najvýznamnejšie akcie financované z kapitálových grantov a transferov v roku 2023 boli „Zvýšenie kapacity triedeného zberu odpadov“, „PUMP TRACK“ a „Stavebné úpravy ihriska s umelou trávou“.

Návrh záverečného účtu v tabuľkovej časti obsahuje podrobný prehľad o poskytnutých kapitálových grantoch a transferoch – v rozsahu poskytovateľ, účel a poskytnutá suma.

1.3. Čerpanie rozpočtu výdavkov

Mesto čerpalo výdavky nasledovne:

v €

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Bežné výdavky	33 177 726	38 876 015	36 354 750,08
Kapitálové výdavky	7 225 668	10 388 502	2 957 917,16

V medziročnom porovnaní boli oproti roku 2022 bežné výdavky vyššie o 4 904 611,10 € a kapitálové výdavky vyššie o 859 272,44 €.

1.3.1. Čerpanie rozpočtu bežných výdavkov

Bežné výdavky predstavujú podiel 88,16 % celkových výdavkov, pričom na základe medziročného zhodnotenia čerpania rozpočtu bežných výdavkov oproti roku 2022 možno konštatovať, že došlo k zvýšeniu výšky bežných výdavkov o 4 904 611,10 €.

V návrhu záverečného účtu je podrobne zdôvodnené čerpanie bežných výdavkov podľa ekonomickej aj funkčnej klasifikácie, členené do programov a podprogramov.

1.3.2. Čerpanie rozpočtu kapitálových výdavkov

Kapitálové výdavky predstavujú 2,45 % celkových výdavkov, pričom v medziročnom porovnaní vzrástli kapitálové výdavky oproti roku 2022 o 859 272,44 €, pričom čerpanie kapitálových výdavkov bolo oproti schválenému rozpočtu a upravenému rozpočtu výrazne nižšie.

Čerpanie jednotlivých investičných programov je v návrhu záverečného účtu podrobne komentované. Čerpanie kapitálových výdavkov, t. j. realizácia plánovaných rozvojových programov je závislá od zdrojov, ktorými sú v súčasnosti najmä kapitálové transfery z rozpočtu EÚ a štátneho rozpočtu. K vlastným

zdrojom v priebehu rozpočtového roka patrí najmä prebytok bežného rozpočtu a po skončení rozpočtového roka vytvorené vlastné zdroje v peňažných fondoch.

Vlastné kapitálové výdavky v roku 2023 vo výške 1 261 612,01 € smerovali najmä na podiel na spolufinancovaní projektov a projektovú prípravu ďalších investičných akcií a projektov.

Externé zdroje na realizáciu projektov predstavovali 931 753,42 €, čo predstavuje podiel 31,5 % všetkých kapitálových výdavkov.

1.4. Finančné operácie

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody z peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu a ich zapojenie do rozpočtu bolo nasledovné:

v €

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
Príjmové finančné operácie	5 228 554	8 217 715	4 321 061,85
Výdavkové finančné operácie	1 855 978	1 998 195	1 922 922,44

V medziročnom porovnaní boli oproti roku 2022 príjmové finančné operácie, ktoré predstavujú podiel 9,98 % celkových príjmov vyššie o 3 128 360,23 € a výdavkové finančné operácie, ktoré predstavujú podiel 2,64 % celkových výdavkov vyššie o 1 014 342,51 €.

Návrh záverečného účtu obsahuje podrobný rozpis príjmových finančných operácií a čerpanie výdavkových finančných operácií je podrobne zdôvodnené podľa ekonomickej aj funkčnej klasifikácie, členené do programov a podprogramov.

1.5. Výsledok hospodárenia

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok ich súhrnej bilancie. Výsledok rozpočtového hospodárenia môže byť prebytok alebo schodok jeho rozpočtu v zmysle ustanovenia § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu, schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu. Pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa chápu bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet) a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet). Súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu nie sú finančné operácie.

Hospodárenie dokumentuje nasledovná tabuľka:

v €

Bežné príjmy	32 542 702	38 460 985	37 980 355,81
Bežné výdavky	33 177 726	38 876 015	36 354 750,08
Prebytok bežného rozpočtu			1 625 605,73

Kapitálové príjmy	4 488 116	4 584 012	1 008 370,42
Kapitálové výdavky	7 225 668	10 388 502	2 957 917,16
Schodok kapitálového rozpočtu			-1 949 546,74
Príjmy celkom			38 988 726,23
Výdavky celkom			39 312 667,24
Schodok rozpočtu			-323 941,01
Finančné operácie			
Príjmové finančné operácie	5 228 554	8 217 715	4 321 061,85
Výdavkové finančné operácie	1 855 978	1 998 195	1 922 922,44
Zostatok finančných operácií			2 398 139,41
Prebytok na finančné vysporiadanie			2 074 198,40

Mesto hospodáril so schodkom vo výške -323 941,01 €. Takto vykázany schodok rozpočtu je zistený v súlade s ustanoveniami § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Podľa ustanovenia § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy súčasťou rozpočtu sú finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu. Podrobné triedenie finančných operácií obsahuje rozpočtová klasifikácia. Mesto môže poskytnúť návratnú finančnú výpomoc zo svojho rozpočtu právnickej osobe, ktorej je zakladateľom, pričom na tento účel nemôže použiť návratné zdroje financovania.

S ohľadom na vyššie uvedené bol výsledok hospodárenia mesta v roku 2023 prebytkový vo výške 2 074 198,40 €, pričom bol prebytkový na strane bežného rozpočtu vo výške 1 625 605,73 € a schodkový na strane kapitálového rozpočtu vo výške -1 949 546,74 € s tým, že prebytkom finančných operácií vo výške 2 398 139,41 € bol celkový rozpočet prebytkový vo výške 2 074 198,40 €.

V rámci vysporiadania rozpočtového hospodárenia v roku 2023 je v rámci návrhu záverečného účtu schodok kapitálového rozpočtu krytý primárne prebytkom bežného rozpočtu a následne prebytkom finančných operácií, pričom celkový dosiahnutý zostatok zdrojov mesta je vo výške 2 074 198,40 €, z ktorých je v zmysle § 16 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy na vyčlenenie nevyčerpaných účelových dotácií a prostriedkov na prevod do fondu prevádzky, údržby a opravy nájomných bytov suma 1 124 334,69 €. Zvyšný zostatok zdrojov vo výške 949 863,71 € predstavuje prevod do rezervného fondu v súlade s ustanovením § 15 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, pričom je možné konštatovať, že minimálny limit v zmysle predmetného ustanovenia zákona, ktorý je najmenej 10 % z prebytku rozpočtu je splnený.

Nasledujúca tabuľka poskytuje prehľad o vývoji výsledku hospodárenia v minulých rokoch:

v €

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Príjmy rozpočtu	29 142 028,09	30 886 379,65	28 824 850,45	34 556 356,26	38 988 726,23
- bežné	28 027 478,97	29 044 997,47	27 896 781,12	32 546 067,95	37 980 355,81
- kapitálové	1 114 549,12	1 841 382,18	928 069,33	2 010 288,31	1 008 370,42
Výdavky rozpočtu	28 397 019,18	29 186 769,47	29 508 454,45	33 548 783,70	39 312 667,24
- bežné	26 326 384,43	26 952 048,97	27 178 526,82	31 450 138,98	36 354 750,08
- kapitálové	2 070 634,75	2 234 720,50	2 329 927,63	2 098 644,72	2 957 917,16
Schodok/prebytok bežného rozpočtu	1 701 094,54	2 092 948,50	2 384 837,67	1 095 928,97	1 625 605,73
Schodok/prebytok kapitálového rozpočtu	-956 085,63	-393 338,32	-1 401 858,30	-88 356,41	-1 949 546,74
Schodok/ prebytok rozpočtu	745 008,91	1 699 610,18	982 979,37	1 007 572,56	-323 941,01

V zmysle vyššie uvedeného štatistického prehľadu vývoja hospodárenia mesta za posledných 5 rokov je možné konštatovať, že hospodárenie bolo v roku 2023 oproti rokom 2019 až 2022 menej konštantné, pričom je možné sledovať nárast príjmov rozpočtu, ale aj nárast výdavkov rozpočtu. Bežný rozpočet je konštantne prebytkový a kapitálový rozpočet premenlivo schodkový, pričom schodok kapitálového rozpočtu za rok 2023 je podstatne vyšší ako v predchádzajúcom roku. Celkový výsledok hospodárenia po zohľadnení príjmov a výdavkov bežného aj kapitálového rozpočtu (bez finančných operácií) je medziročnom porovnaní výnimočne schodkový.

Vývoj rezervného fondu, prebytku rozpočtu pred vysporiadaním a stav na bankových účtoch:

v €

Rok	Rezervný fond	Prebytok rozpočtu	Bankové účty
2019	858 067	1 907 083	3 543 992
2020	9 348	3 125 584	4 454 060
2021	9 348	1 757 293	4 296 005
2022	2 280 741	1 291 694	4 433 292
2023	696 543	2 074 198	2 940 030

2. Bilancia aktív a pasív

Mesto za rok 2023 vykázalo vyrovnanú bilanciu aktív a pasív. Aktíva, t. j. majetok spolu krytý pasívami, t. j. zdrojmi krytia, podľa účtovnej závierky k 31. 12. 2023 predstavujú sumu:

v €

Rok		2023	2022
Aktíva		96 932 080,81	96 896 783,64
z toho:	Neobežný majetok	61 948 654,24	59 760 838,84
	Obežný majetok	34 953 297,08	37 105 850,58
	Časové rozlíšenie	30 129,49	30 094,22
Pasíva		96 932 080,81	96 896 783,64
z toho:	Vlastné imanie	62 959 903,73	62 202 418,22
	Závazky	13 525 131,49	14 156 799,37
	Časové rozlíšenie	20 447 045,59	20 537 566,05

Bilancia aktív a pasív ukazuje vyšší podiel neobežného majetku oproti obežnému v rámci aktív mesta. Aktíva v porovnaní s rokom 2022 stúpili o 35 297,17 €, pričom neobežný majetok vzrástol a obežný majetok klesol.

S ohľadom na vyrovnanú bilanciu aktív a pasív, na strane pasív došlo k medziročnému nárastu o 35 297,17 €, pričom pozitívne možno hodnotiť pokles záväzkov oproti roku 2022 o 631 667,88 €.

Informácia o tom, že bola vykonaná inventarizácia majetku mesta v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom mesta Liptovský Mikuláš je súčasťou návrhu záverečného účtu, pričom správa o výsledkoch inventarizácie majetku a záväzkov mesta Liptovský Mikuláš a organizácií, ktorých je zriaďovateľom, ku dňu 31.12.2023 bude MsZ predložená samostatne.

3. Prehľad o stave a vývoji dlhu

Návrh záverečného účtu obsahuje v zmysle ustanovenia § 16 ods. 5 písm. c zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy prehľad o stave a vývoji dlhu.

Pravidlá používania návratných zdrojov financovania sú upravené v ustanovení § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Podmienky na prijatie návratných zdrojov financovania sú upravené v ustanovení § 17 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Podľa citovaného ustanovenia mesto môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak

- a) **celková suma dlhu mesta neprekročí 60%** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a
- b) **suma splátok návratných zdrojov financovania**, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov **neprekročí** v príslušnom rozpočtovom roku **25 %** skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku mestu z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté

z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu,
 pričom platí, že obe podmienky musia byť splnené súčasne.

V zmysle ustanovenia §17 ods.7 a 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, celkovú sumu dlhu obce tvorí:

- súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania,
- súhrn záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce.

Pri investičných dodávateľských úveroch ide o záväzky, do ktorých samospráva vstupuje v rámci zmluvne uzavretých obchodných vzťahov s dodávateľmi tovarov, služieb a pod. Investičnými dodávateľskými úvermi sa rozumejú všetky záväzky obce z prevzatia povinnosti splácať úver dodávateľa po dodaní investičného diela na základe zmluvy medzi obcou a dodávateľom.

Do celkovej sumy dlhu obce sa nezapočítavajú záväzky z:

- pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu,
- úveru poskytnutého zo ŠFRB,
- úveru poskytnutého z Environmentálneho fondu,
- pôžičky poskytnutej z Fondu na podporu umenia,
- z návratných zdrojov financovania poskytované orgánom podľa osobitných predpisov,
- návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi obcou a orgánom podľa osobitného predpisu; to platí aj, ak samospráva vystupuje v pozícii partnera v súlade s osobitným predpisom rovnako, najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku.

Vývoj podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania za obdobie posledných 5 rozpočtových rokov:

Rok	Celková suma dlhu v €	Suma ročných splátok vrátane výnosov v €	Skutočné bežné príjmy predchádzajúceho roka bez transferov v €	§17 ods.6 písm. a) v %	§17 ods.6 písm. b) v %
2019	5 938 179	748 954	25 736 853	23,07	6,79
2020	5 804 179	706 104	28 027 479	20,71	6,80
2021	5 030 720	669 852	20 339 140	17,32	5,64
2022	4 972 565	546 329	18 939 311	16,82	2,88
2023	4 444 214	1 824 955,29	16 605 176	13,66	10,99

Mesto za obdobie posledných 5 rokov vždy spĺňalo podmienky pre prijatie návratných zdrojov financovania do budúcnosti.

Na základe medziročného vývoja dlhu v zmysle ustanovenia § 17 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je možné konštatovať klesajúcu tendenciu dlhu mesta.

Pre posudzovanie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania do budúcnosti je potrebné zohľadňovať aj pravidlá rozpočtovej zodpovednosti. Zákomom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je ustanovená povinnosť zabezpečiť dodržiavanie vyššej rozpočtovej disciplíny aj zo strany subjektov územnej samosprávy a to dodržiavaním podmienok, ktoré sprísňujú podmienky zadlžovania územnej samosprávy. Rovnako ako v ústavnom zákone č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti“) sa aj pre územnú samosprávu určuje postup na prijatie viacerých opatrení na zabezpečenie zákonom stanovených podmienok a na vykonanie zmien, ak celková suma dlhu subjektov územnej samosprávy nebude v zákonom stanovených limitoch.

Ak celková suma dlhu dosiahne hranicu:	
50% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka	mesto bude povinné v takomto prípade prijať opatrenia, ktorých výsledkom bude zníženie celkovej sumy dlhu pod uvedenú hranicu
od 50% vrátane do 58% skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka,	primátor je povinný do 15 dní od zistenia uvedených skutočností vypracovať a predložiť MsZ informáciu, v ktorej zdôvodní celkovú sumu dlhu spolu s návrhom opatrení na jeho zníženie. MsZ musí prerokovať túto informáciu do 15 dní odo dňa jej predloženia. V lehote do siedmich dní od predloženia informácie MsZ je povinný primátor túto skutočnosť písomne oznámiť ministerstvu financií.
58% vrátane do 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka	mesto je povinné do konca rozpočtového roka vykonať také zmeny rozpočtu, ktoré zabezpečia jeho vyrovnanosť a schváliť na nasledujúci rozpočtový rok iba vyrovnaný alebo prebytkový rozpočet, pričom schodok rozpočtu môže vzniknúť len z dôvodu použitia - účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu nevyčerpaných v minulých rokoch, - prostriedkov peňažných fondov
60 % a viac skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka	mesto bude okrem realizácie predchádzajúcich opatrení povinné postupovať podľa ustanovení čl.6 ods. 3 a 4 ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti

Podľa ustanovenia čl.6 ods. 3 a 4 ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti je určené, že ak celková suma dlhu dosiahne 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka a viac, obec alebo vyšší územný celok sú povinní zaplatiť pokutu, ktorú ukladá ministerstvo financií, a to vo výške 5 % z rozdielu medzi celkovou sumou dlhu a 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Tieto zákonné postupy sa nebudú realizovať 24 mesiacov od prvého mesiaca, ktorý bude nasledovať po mesiaci, v ktorom sa uskutočnilo ustanovujúce zasadnutie zastupiteľstva a v prípadoch, ktoré bližšie vymedzuje čl. 5 ods. 11 a 12 a čl. 12 ods. 10 a 11 ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Na základe prehľadu dlhovej služby mesta k 31. 12. 2023 je možné konštatovať úverovú zadĺženosť mesta:

- a) **Celková suma dlhu** mesta po odpočítaní úverov zo ŠFRB a Environmentálneho fondu k 31.12.2023 vo výške 4 444 214 €, čo predstavuje **13,66 %** skutočných bežných príjmov roku 2022, ktoré sú vo výške 32 546 068 €.
- b) **Suma splátok** návratných zdrojov financovania k 31.12.2023 vo výške 1 824 955,29 €, čo predstavuje **10,99 %** skutočných bežných príjmov roku 2022, znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku mestu z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu vo výške 16 605 176 €.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že mesto podľa návrhu záverečného účtu nedosahovalo ani prekročilo zákonom regulovanú hranicu sumy dlhu, ktorá v zmysle ustanovenia § 17 ods. 6 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy predstavuje 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Suma ročných splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov taktiež nedosiahla ani prekročila hranicu 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku mestu z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu v zmysle ustanovenia § 17 ods. 6 písm. b) predmetného zákona.

4. Údaje o hospodárení príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta

Návrh záverečného účtu obsahuje v zmysle ustanovenia § 16 ods. 5 písm. d) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy údaje o hospodárení príspevkových organizácií v pôsobnosti mesta a zároveň príspevkové organizácie predkladajú MsZ samostatné správy o výsledku ich hospodárenia.

V zmysle ustanovenia § 21 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy sa príspevkovou organizáciou rozumie právnická osoba obce, ktorá je na rozpočet obce zapojená príspevkom a ktorej spravidla menej ako 50 % výrobných nákladov je pokrytých tržbami. Platia pre ňu finančné vzťahy určené zriaďovateľom v rámci jeho rozpočtu.

Mesto je zriaďovateľom dvoch príspevkových organizácií a to:

1. Verejnoprospešné služby Liptovský Mikuláš (ďalej len „VPS“) a
2. Informačné centrum mesta Liptovský Mikuláš (ďalej len „IC“).

Príspevkovým organizáciám sa poskytol príspevok na prevádzku nasledovne:

v €

Príspevková organizácia	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
VPS	5 847 750	3 561 899	3 555 582,86
IC	170 047	170 047	157 018,18
SPOLU	6 017 797	3 731 946	3 712 598,04

V medziročnom porovnaní je u oboch príspevkových organizácií možné konštatovať, že im bol poskytnutý vyšší príspevok oproti roku 2022, VPS o 367 598,88 € a IC o 18 192,38 €.

Hospodárenie príspevkových organizácií za hlavnú činnosť:

v €

	VPS	IC
Náklady	5 221 054	196 468
Výnosy	5 227 895	196 468
Výsledok hospodárenia	6 841	0,00

V medziročnom porovnaní hospodárenia príspevkových organizácií za hlavnú činnosť je možné pozitívne hodnotiť, že VPS v roku 2023 dosiahli zisk, pričom v roku 2022 bola výsledkom hospodárenia strata vo výške -54 177 €. IC v roku 2023 rovnako ako v roku 2022 dosiahlo vyrovnaný rozpočet.

Príspevkové organizácie vykonávali so súhlasom zriaďovateľa podnikateľskú činnosť nad rámec hlavnej činnosti, pre ktorú boli zriadené. Podnikateľská činnosť pomáha príspevkovým organizáciám vykryť prípadnú stratu z hospodárenia na hlavnej činnosti. Obe príspevkové organizácie hospodárili v rámci podnikateľskej činnosti so ziskom.

Hospodárenie príspevkových organizácií za podnikateľskú činnosť:

v €

	VPS	IC
Náklady	2 121 375	145 520
Výnosy	2 144 037	145 574
Výsledok hospodárenia	22 662	54 ¹

Príspevkové organizácie dosiahli nasledovný výsledok hospodárenia za hlavnú aj podnikateľskú činnosť :

v €

	VPS	IC
Náklady celkom	7 342 429	341 988

¹ Výsledok hospodárenia z podnikateľskej, resp. vedľajšej hospodárskej činnosti je v správe o výsledkoch hospodárenia IC za rok 2023 ponížený o zdanenie 21% a teda predstavuje 43,01 €.

Výnosy celkom	7 371 932	342 042
Výsledok hospodárenia	29 503	54

Na základe sumárneho výsledku hospodárenia príspevkových organizácií za hlavnú aj podnikateľskú činnosť je u oboch možné konštatovať zisk, ktorý medziročne vzrástol u VPS o 29 413 € a u IC o 27,06 €.

5. Prehľad o poskytnutých dotáciách

Návrh záverečného účtu obsahuje v zmysle ustanovenia § 16 ods. 5 písm. e) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy aj podrobný prehľad o poskytnutých dotáciách podľa ustanovenia § 7 ods. 4 predmetného zákona v členení podľa jednotlivých príjemcov.

V zmysle ustanovenia § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa jedná o dotácie poskytnuté právnickým osobám, ktoré nie sú uvedené v odseku 2² predmetného ustanovenia zákona a fyzickým osobám - podnikateľom, ktorí majú sídlo alebo trvalý pobyt na území mesta alebo ktoré pôsobia, vykonávajú činnosť na území mesta, alebo poskytujú služby obyvateľom mesta, pričom môžu byť poskytnuté len na základe splnenia podmienok ustanovených všeobecne záväzným nariadením, ktorým je v podmienkach mesta Všeobecne záväzné nariadenie o poskytovaní finančných dotácií z rozpočtu mesta Liptovský Mikuláš v platnom znení, a len na podporu všeobecne prospešných služieb, všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov, na podporu podnikania a zamestnanosti.

V roku 2023 boli dotácie poskytnuté nasledovne:

v €

Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť
603 428	640 489	634 056,04

Dotácie za rok 2023 v celkovej výške 634 056,04€ boli poskytnuté v rámci štyroch programov, a to prostredie pre život, šport, kultúra a sociálna pomoc a sociálne služby, pričom najvýraznejší podiel na poskytnutých dotáciách tvoria dotácie poskytnuté v rámci programu šport.

V medziročnom porovnaní je možné konštatovať nárast poskytnutých dotácií o 405 336,32, pričom je potrebné zohľadniť skutočnosť, že v roku 2022 s ohľadom na rozpočtové provizorium boli dotácie poskytované až po schválení rozpočtu dňa 21. 11. 2022.

6. Údaje o podnikateľskej činnosti

Návrh záverečného účtu obsahuje v zmysle ustanovenia § 16 ods. 5 písm. f) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy informáciu, že mesto v roku 2023 nemalo zaregistrovanú podnikateľskú činnosť.

² **Právnické osoby, ktorých zakladateľom je mesto** (na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce), **iné obce** (ak zabezpečujú niektoré úlohy pre obec alebo ak ide o poskytnutie pomoci pri likvidácii následkov živelných pohromy, havárie alebo inej podobnej udalosti na ich území)

Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti príspevkových organizácií mesta sú v návrhu záverečného účtu zahrnuté v rámci údajov o hospodárení príspevkových organizácií zriadených mestom, pričom tak ako je uvedené v bode 4. tohto stanoviska, príspevkové organizácie predkladajú MsZ samostatné správy o výsledku hospodárenia, ktoré obsahujú podrobnejšie údaje o ich podnikateľskej činnosti.

7. Hodnotenie plnenia programov rozpočtu

Návrh záverečného účtu obsahuje v zmysle ustanovenia § 16 ods. 5 písm. g zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy hodnotenie plnenia programov rozpočtu mesta a rozpočtových organizácií zriadených mestom.

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet na rok 2023 zostavený ako programový rozpočet, výdavky rozpočtu boli alokované do príslušných programov, ktoré sa vnútorne členili na podprogramy a prvky.

Každý program, ktorý predstavuje súhrn aktivít (prác, činností a dodávok) má definovaný svoj zámer a cieľ, pričom zámer vyjadruje očakávaný pozitívny dôsledok dlhodobého plnenia príslušných cieľov a cieľ sa monitoruje a hodnotí merateľným ukazovateľom. Hodnotenie programov v návrhu záverečného účtu je na úrovni slovného uvedenia plnenia či neplnenia jednotlivých programov mesta, vrátane jeho prvkov a porovnania cieľovej a dosiahnutej hodnoty z pohľadu zodpovedných osôb za ten ktorý program, podprogram a prvok.

ZÁVER:

Návrh záverečného účtu mesta Liptovský Mikuláš za rok 2023 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa ustanovenia § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Návrh záverečného účtu bol v zmysle platnej právnej úpravy zverejnený zákonným spôsobom.

Riadna účtovná závierka k 31.12.2023 bola overená audítorom v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

V Liptovskom Mikuláši dňa 29. 05. 2024

Mgr. Bibiana Forgáčová
hlavná kontrolórka mesta